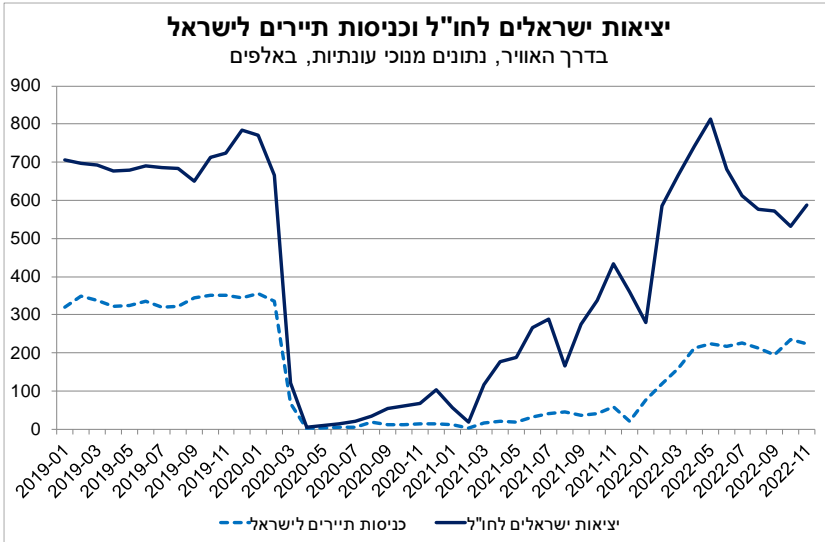

06/12/2022

השבוע במאקרו

היקפי התיירות הנכנסת לישראל והיצאת אל מחוץ לישראל נותרו נמוכים ביחס לתקופת טרום הקורונה

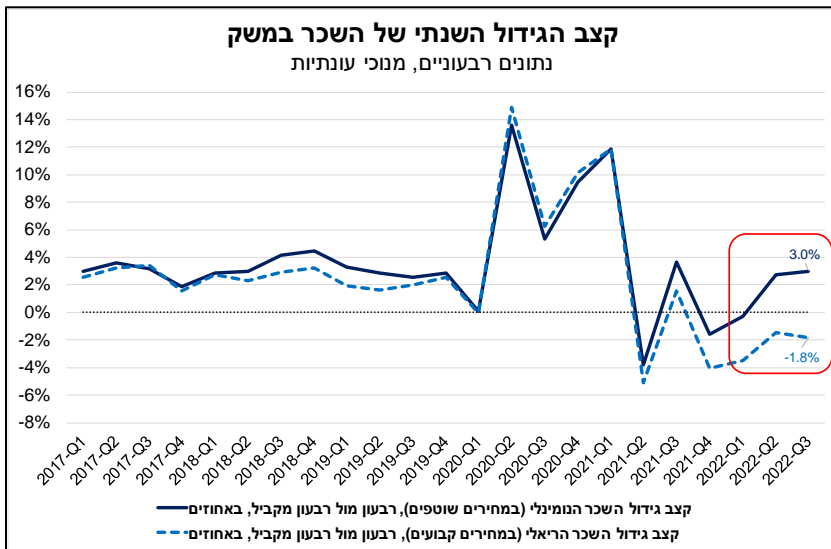

נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס) מראים כי בחודש נובמבר היקף היציאות של ישראלים לחו"ל (בדרך האוויר, נתונים מנוכי עונתיות) הסתכם בכ-587 אלף. היקף זה משקף עלייה בשיעור של כ-10.5% בהשוואה לחודש הקודם, ועלייה של כ-35% בהשוואה לחודש המקביל אשתקד, אשר עדיין הושפע משמעותית ממגבלות הקורונה בישראל ובעולם (ראה/י תרשים).

נתון זה מצביע על שיפור בהיקף היציאות לחו"ל של ישראלים, לאחר שהיה במגמת ירידה רציפה מאז שהגיע לשיא בחודש מאי השנה. עם זאת, על אף העלייה היקף היציאות לחו"ל בנובמבר נותר נמוך בהשוואה להיקף החודשי הממוצע בשנת 2019 (שנת התיירות המלאה האחרונה שקדמה להתפרצות מגפת הקורונה בישראל).

במקביל, היקף כניסות התיירים לישראל (בדרך האוויר, נתונים מנוכי עונתיות) הסתכם בכ-223 אלף בחודש נובמבר, נמוך בכ-5.3% מהחודש הקודם, אך גבוה פי כ-2.8 בהשוואה לחודש המקביל אשתקד. בדומה ליציאות הישראלים, גם היקף כניסות התיירים מצוי ברמה הנמוכה (בשליש) ביחס לרמה החודשית הממוצעת בשנת 2019. במבט קדימה, ההתאוששות של ענף התיירות צפויה להישאר הדרגתית ומתונה. סביבת המאקרו העולמית הנוכחית, אשר כוללת את עליית האינפלציה, השווקת את כוח הקנייה של משקי הבית, ההידוק המוניטרי, המכביד, בין היתר, על האשראי הצרכני, וההאטה הצפויה בפעילות הכלכלית, צפויים להמשיך ולהכביד על הביקוש לשירותי תיירות ברחבי העולם, וגם בישראל.

השכר הנומינלי צומח בחודשים האחרונים בקצב איטי יותר מהאינפלציה, וכתוצאה השכר הריאלי נשחק

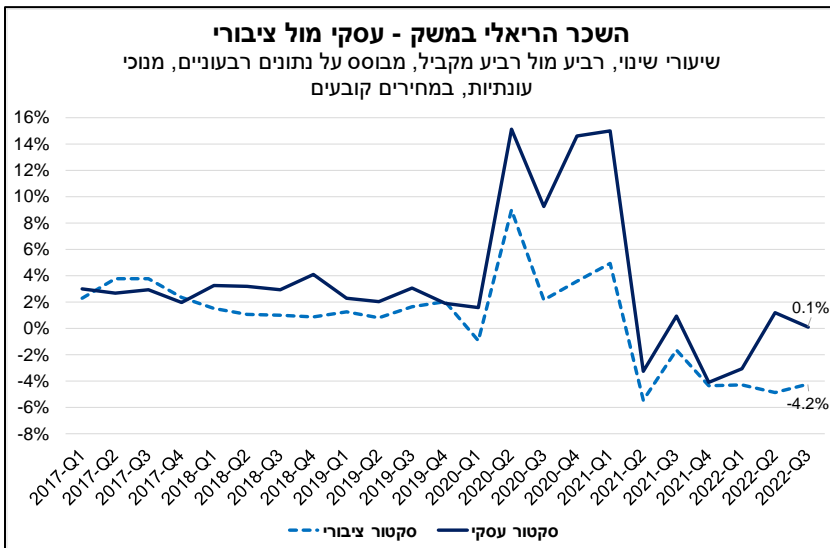

נתוני הלמ"ס מלמדים כי ברביע השלישי של השנה השכר הנומינלי הממוצע בכלל המשק עמד על כ-11,843 ₪ (נתונים מנוכי עונתיות, במחירים שוטפים). מדובר בנתון המשקף עלייה של כ-1.4% בהשוואה לרביע הקודם, ועלייה של כ-3.0% בהשוואה לרביע השלישי של 2021.

אולם, השכר הריאלי (במחירים קבועים), אשר מתחשב בהתפתחות יוקר המחיה, עלה בשיעור מתון ביותר של כ-0.1% ברביע השלישי של 2022 לעומת הרביע הקודם, וירד בכ-1.8% לעומת הרביע המקביל אשתקד.

דהיינו, במבט על כלל המשק, השכר הנומינלי אמנם ממשיך לעלות, אך בקצב שהינו נמוך מקצב עליית המחירים. התפתחות אשר גורמת לשחיקה בהכנסות של ציבור המועסקים בישראל. כפי שניתן לראות בתרשים המצורף, הפער בין קצב הגידול השנתי של השכר הנומינלי (3.0%) לבין קצב הגידול השנתי (השליילי) של השכר הריאלי (-1.8%), עומד על 4.8%, שהוא למעשה שיעור האינפלציה (השנתית) ברביע השלישי של השנה. ניתן לראות כי הפער התרחב באופן משמעותי בחודשים האחרונים, לרמה אשר הינה חריגה בהשוואה לעבר, כמו גם ההימצאות של שיעור גידול השכר הריאלי בתחום השליילי. בנוסף, נציין כי פער זה צפוי להתרחב, לאור עליית האינפלציה בפועל בחודש אוקטובר (לרמה של 5.1%), וכן על רקע תחזיתנו להמשך עליית האינפלציה בחודשים הקרובים לרמה של כ-5.5%. התפתחות זו, צפויה להכביד על מצבם הכלכלי של משקי הבית ולהתבטא בהתמתנות קצת התרחבות הצריכה הפרטית. להערכתנו, הצריכה הפרטית צפויה לצמוח בשיעור של כ-7.3% בסיכום שנת 2022, קצב אשר צפוי להתמתן לכ-3.3% בשנת 2023.

הפעור בקצב צמיחת השכר הריאלי בסקטור העסקי לעומת הסקטור הציבורי התרחב משמעותית בעת האחרונה

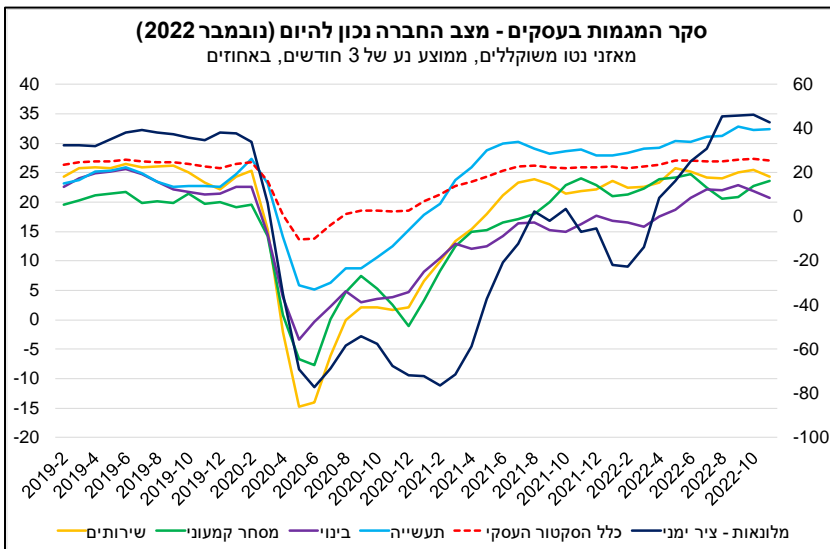

העלייה הניכרת באינפלציה בחודשים האחרונים, הביאה, כאמור, לירידת השכר הריאלי בכלל המשק. עם זאת, ניכרת שונות רבה בהתפתחות השכר הריאלי בחלוקה לפי מגזרי פעילות – סקטור עסקי לעומת סקטור ציבורי.

כפי שניתן לראות בתרשים, ברביע השלישי של השנה, קצב הגידול השנתי (רביע מול רביע מקביל) של השכר הריאלי בסקטור העסקי עמד על כ-0.1%, בעוד שבסקטור הציבורי השכר הריאלי התכווץ בכ-4.2%. כמו כן, ניתן לראות כי מתחילת שנת 2022, הפער בהתפתחות השכר הריאלי בין הסקטור העסקי לציבורי הלך והתרחב. זאת, כיוון שהשכר הנומינלי צומח בקצב מהיר יותר בסקטור העסקי מאשר הציבורי.

ירידת השכר הריאלי בסקטור הציבורי, חלה על רקע הסכמות העבר בין משרד האוצר להסתדרות. אולם, השכר (הנומינלי) בסקטור הציבורי צפוי לעלות בחודשים הקרובים, בין השאר, עקב גיבוש הסכמי שכר חדשים עם עובדי ההוראה, אשר צפויים להביא להסכמי שכר חדשים גם בתחומים אחרים בזמן הקרוב, לאחר הקמת ממשלה חדשה. התפתחות זו, לצד המשך עליית השכר הנומינלי בסקטור העסקי, מהווה גורם אשר צפוי לייצר לחצים אינפלציוניים בהמשך הדרך.

סקר המגמות בעסקים: המשך התרחבות פעילות הסקטור העסקי בקצב יציב, וציפיות להמשך התרחבות

סקר המגמות בעסקים של הלמ"ס לחודש נובמבר, מצביע על הערכת החברות בסקטור העסקי המקומי להמשך התרחבות בקצב יציב של הפעילות הכלכלית, בעת הנוכחית ובמבט קדימה.

ממצאי הסקר מלמדים כי מאזן הנטו (כלומר, ההפרש המשוקלל בין אחוז מנהלי החברות אשר דיווחו על הטבה במצב לבין אחוז מנהלי החברות אשר דיווחו על הרעה) של כלל הסקטור העסקי לגבי מצב החברה בעת הנוכחית (המצב הכלכלי נכון להיום) מצוי בסביבה בה היה ערב פרוץ משבר הקורונה. כפי שניתן לראות בתרשים המצורף, מגמה זו מאפיינת את מרבית ענפי הפעילות, לרבות ענף המלונאות. אולם, מאזני הנטו של הענפים: בינוי, על רקע ההאטה בפעילות שוק הנדל"ן למגורים; ושירותים, בשל ההאטה העולמית ותחומי פעילות שטרם התאוששו במלואם מהשפעות משבר הקורונה; מצביעים על קצב התרחבות מעט נמוך מהממוצע של 2019.

במבט קדימה, הצפי של החברות בנוגע לפעילות הכלכלית בשלושת החודשים הקרובים (ממוצע משוקלל של כלל הענפים), כמו גם לגבי השינוי בהיקף המועסקים, מצוי במגמת ירידה מתחילת השנה, אם כי, הוא עודנו חיובי ומצביע על התרחבות. כמו כן, יש לציין שרכיב הציפיות לפעילות הכלכלית עלה בחדות יחסית בנובמבר, אך יש להמתין לנתוני החודשים הבאים בכדי לקבוע אם מדובר בשינוי מגמה. במבט כולל, הציפיות קדימה הינן חיוביות במרבית ענפי הפעילות, אינדיקטור אשר מצביע על המשך גידול בפעילות הכלכלית במשק. מדובר בנתון אשר תומך בהמשך תהליך העלאת הריבית מצד בנק ישראל. להערכתנו, בישיבה הקרובה (02.01.23) צפויה העלאת ריבית של 50 נ"ב לרמה של 3.75%.

כתב: יניב בר

לתגובות, הערות והארות: ניתן לפנות לאיל רז, ראש ענף כלכלה, בנק לאומי
דואר אלקטרוני: eyal.raz@bankleumi.co.il, טלפון: 076-8858039